

TRONDHEIM KOMMUNE

Strindheim barnehager

Årsplan 2019-2022

Innholdsfortegnelse

Forord.....	4
En samtale mellom Truls og en ansatt	4
Strindheim barnehager	5
Avdelinger på Bromstad	5
Avdelinger på Valentinlyst.....	5
Verdigrunnlag.....	6
Barnehagens formål og innhold	6
Omsorg, danning, lek, læring og livsmestring	7
Omsorg	7
Danning	7
Lek	7
Læring.....	8
Livsmestring.....	8
Medvirkning	9
Arbeidsmåten ved Strindheim barnehager - en lærende organisasjon i kontinuerlig utvikling.....	10
Kjennetegn ved lek.....	11
Mål:	11
Kjennetegn ved måltid	12
Kjennetegn ved samlingsstund.....	12
Kjennetegn ved overganger	13
Profil og satsningsområder 2019-2022	14
Profil ved Strindheim barnehager	15
Miljø	15
«Gode vilkår for lek og kvalitet i omsorg».....	18
Foreldreansvar	20

Pedagogisk dokumentasjon 21

 Refleksjon 21

Foreldremedvirkning 22

Samarbeid med andre 28

Praktiske opplysninger 29

Progresjonsplaner for fagområdene 31

Forord

En samtale mellom Truls og en ansatt

“Per: Du, nå ser æ at du har laget en plakat hvor det står at du og Ida og Jonas og Ali skal leke på det rommet, men Ida og Jonas og Ali har ikke kommet ennå...”

Truls: Ja, men vi skal jo lek der

Voksen: Jeg skjønner at dokk vil lek der. Og andre barn har jo lyst til å bruke rommet de også.

Truls: Ja men det får dem en anna gang.

Per: Ja, når dokk har starta en lek på rommet, og vi spør dokk om å bli med å spise eller gjøre noe anna, da kan vi holde av rommet så dokk kan gå tilbake til leken.

Truls: Okei, men dem andre kan jo bare spør

Per: Ja. Og så ser æ at du skriv de samme navnan hver gang

Truls. Ja dem e jo bestevannan min!

Per: Ja det e fint at du vil lek med bestevannan din. Kordan tror du det føles hvis Peder eller Ella har lyst til å lek på rommet, og så ser dem på plakaten at det står “OPPTATT, Ida, Per, Jonas og Ali hver gang. Ka tror du dem tenke da?

Truls:(tenker en stund) -da tar vi plakaten ned

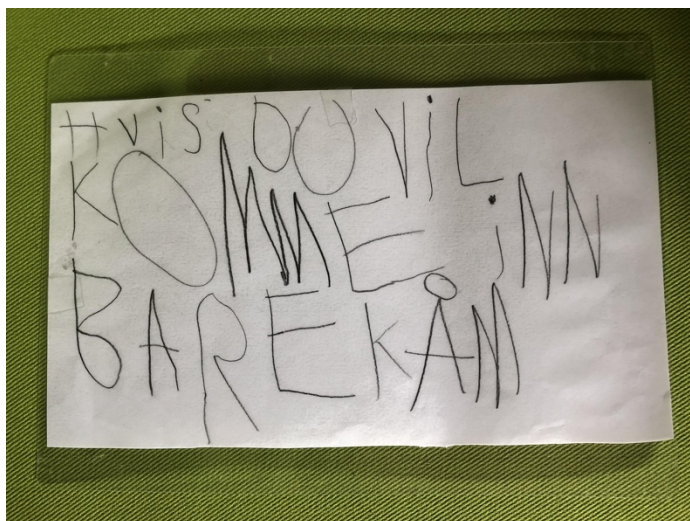
Neste dag kommer Truls til den samme voksne og spør: Kan du hjelp mæ å skrive en plakat? Det skal stå: Hvis du vil komme inn, bare kan

Truls: Enn hvis det bli fullt?

Per: Kanskje dokk kan si at rommet e fullt? For det blir jo ikke så fin lek hvis det e alt for mange på rommet samtidig. Må jo passe på at det greitt å være der og at leken bli som dokk vil.

Truls: Kan den plakaten få henge der for alltid?

Per: Ja den kan få henge der lenge ihvertfall”

Barnet og personale forteller oss hva som er viktig i livet i barnehagen. Vennskap, lek og hvordan vi skal mestre balansen mellom å ivareta egne behov og ønsker, og det å ta hensyn til andre. Dette er vi opptatt av ved Strindheim barnehager, og vi har valgt å fordype oss i temaene vilkår for lek og kvalitet i omsorg. Rammene våre er kompetente barn og et personale som har kunnskap, relasjonskompetanse og er motiverte for arbeidet. Stabilt personale på avdelingene, bygninger som er noe rehabiliterte, og store spennende uteområder gjør det mulig å utvikle og opprettholde den kvaliteten som rammeplanen for barnehager beskriver.

Strindheim barnehager

Er en kommunal enhet som består av Bromstad og Valentinlyst. Barnehagene er lokalisert på hver side av Valentinlyst senter/ Valentinlyst helse og velferdssenter. Begge ligger i områder med gode grøntarealer og turmuligheter som vi bruker mye.

Barnehagene har fire avdelinger.

Avdelinger på Bromstad

Knøttene og Tertitten; 1-3 år, 10 og 11 barn og tilsammen 7 ansatte på fløya.

Personalet på fløya består av tre barnehagelærere, to fagarbeidere og to assistenter.

Romlingen og Spurvereiret; 2-6 år, 16-19 barn og tre ansatte pr avdeling.

Personalet på fløya består av tre barnehagelærere, to fagarbeidere og en assistent.

Avdelinger på Valentinlyst

Rosmarin og Kjørvel; 1-3 år, 10 og 11 barn og 7 ansatte på fløya.

Personalet består av tre barnehagelærere, tre fagarbeidere og en assistent.

Timian og Kardemomme; 2-6 år, 16-19 barn og tre ansatte pr avdeling.

Personalet på fløya består av tre barnehagelærere, to fagarbeidere og en assistent.

Vi har felles ledelse; dvs styrer, avdelingsleder og merkantil. Styrer og avdelingsleder har kontor plass på begge barnehagene, og er daglig tilstede.

Vi har ansatt spesialpedagog og ergoterapeut for å utvide fagmiljøet.... Faglig samarbeid på tvers av husene er godt etablert med felles pedagogmøter, arbeidsmiljøgruppe og ellers hensiktsmessige faggrupper. Barna har innimellom glede av å besøke hverandre. Førskolegruppa har et viktig fellesskap i samarbeidet om overgang til nærskolene.

Verdigrunnlag

Barna får med seg uerstattelige erfaringer fra tida i barnehagen. Derfor skal det ikke være tilfeldig hvordan barna blir sett, forstått og møtt. Personalet jobber kontinuerlig med en felles grunnholdning, både med faglig innsikt og en væremåte som gjør det mulig å sette ord på, og praktisere verdiene i formålsparagrafen. Vi jobber for en profesjonell praksis i møte med enkeltbarnet og barnegruppen.

Barnehagens formål og innhold

§ 1. Formål. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Omsorg, danning, lek, læring og livsmestring

Omsorg

Omsorg handler om kommunikasjon, nærvær, holdninger og personlige egenskaper. Vi vil at alle barna skal møte en personalgruppe som er sensitive, har kunnskaper, evne og vilje til å støtte hvert enkelt barn i sin væremåte og i sin utvikling. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonene mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. Foreldrene bidrar til kvalitet i omsorgen ved å se og hilse på andre barn de møter ved ankomst og avskjed. Omsorg skal gjennomsyre alle dagens gjøremål og synliggjøres i vennlighet og oppmerksomt nærvær.

De nye ettåringene våre får mye oppmerksomhet. Smokker, leker, vannflasker og sko hentes og ordnes av toåringene. De viser god omsorg og empati for våre yngste, selv om sjalusien innimellom kommer fram. Men mestringen de opplever ved å ta vare på dem overvinnes, og gruppa er godt igang med å bli et fellesskap. Vi hører sammen.

Danning

Danning er en livslang prosess, som foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøer. Det er nært knyttet sammen med lek, læring og omsorg. *Det er å være myndig og modig, ha evne til kritikk og delta i demokratiet, øve innflytelse, kunne argumentere og kunne lytte.* (Brostrøm, 2011, s. 42). For barn og personale ved Strindheim barnehager betyr det at hvert enkelt barn har god plass til å få være seg selv i et meningsfullt, frydefullt fellesskap.

Lek

Leken har egenverdi. Barn leker fordi de synes det er morsomt å leke! Leken er barnas arena for å utvikle fellesskap og glede, vennskap og derav grunnleggende ferdigheter. Barna har høy kompetanse og engasjement i leken, derfor lærer og utvikler de seg gjennom den. Hjerneforskning beskriver leken som svært betydningsfull for barnas utvikling. Den har en verdi her og nå. I tillegg driver den barnet til å oppdage, oppleve og få erfaringer som igjen kan lede til dyp læring (Margareta Öhman '00). På Strindheim barnehager er leken et satsingsområde, og har en stor plass både ute og inne. Vi jobber aktivt for at hvert eneste barn erfarer å være i positivt samspill med andre barn og voksne. Viser til side 9 og side 15.

Læring

Vi har et stort fokus på barneinitiert lek og hva vi voksne kan gjøre for å legge til rette for at barn leker, for vi vet at barn lærer gjennom å leke. Læring skjer på barnehagepedagogiske premisser. Det betyr at vi skal ta hensyn til barnas medvirkning, omsorg og lek i læringsprosesser. Barnas egne interesser og spørsmål danner grunnlaget for læringsprosesser og temavalg i barnehagen. Vi gir barna rom og tid for utforskning og undring, slik at de kan skaffe seg kunnskap og innsikt på mange områder. Barn lærer gjennom opplevelser og erfaringer, derfor er samtaler og bearbeidelser av hendelser en stor del av hverdagen. En viktig del av læringen er at barna møter og gies mulighet til å mestre et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen er en arena der barna får erfaring med å hevde sine ønsker og behov på en slik måte at det blir akseptert av andre, og slik etablerer vennskap. Sosiale ferdigheter er grunnleggende for å ha positive relasjoner til andre mennesker og evne til å følge regler og normer for akseptabel atferd. Det å skape engasjement og glede i samværet med barn er betydningsfullt. Det fremmer kontakt og ønske om gjentakelse, og dermed læring.

Livsmestring

Barnehagen ser, forstår og handler ut i fra barns forutsetninger og behov. Arbeidet dokumenteres i enhetens plan om forebygging av mobbing. (Tiltak i enhetsavtalens mål 3).

Dette er et nytt begrep i rammeplanen fra 2018. Det beskrives som barnas psykiske og fysiske helse, samt forebygging av krenkelser og mobbing. Det er mange faktorer i et barns liv som bidrar til barns helse. God psykisk helse er noe som leves og bygges gjennom gode relasjoner. **Enkelt kan vi si at alle barna skal være i omgivelser som støtter dem i å like seg selv.**

” Vi legger til grunn at livsmestring først og fremst handler om de positive kreftene i barns liv og at god barnehagekvalitet vil fremme livsmestring. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som de bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedturer.”

(Drugli, s.47 2018)

Vi har som mål å gi barna et språk når det kommer til sine egne rettigheter og sin egen trivsel. Hva betyr det å bli tatt vare på? Hva kan vi gjøre hvis vi blir uenig? I forbindelse med dette snakker vi også med barna om kroppsregler. Det er et sett regler som går ut på det å bestemme over egen kropp så vel som å respektere andres. Det ikke er lov til å slå, skremme, true eller gjøre noen noe vondt. Hva er privat, og hva er gode og dårlige hemmeligheter? Dette snakker vi om i de situasjonene der følelsene kommer opp, når barna er mottagelige og kan bidra med sine undringer og erfaringer. I løpet av året er det tema i alle gruppene.

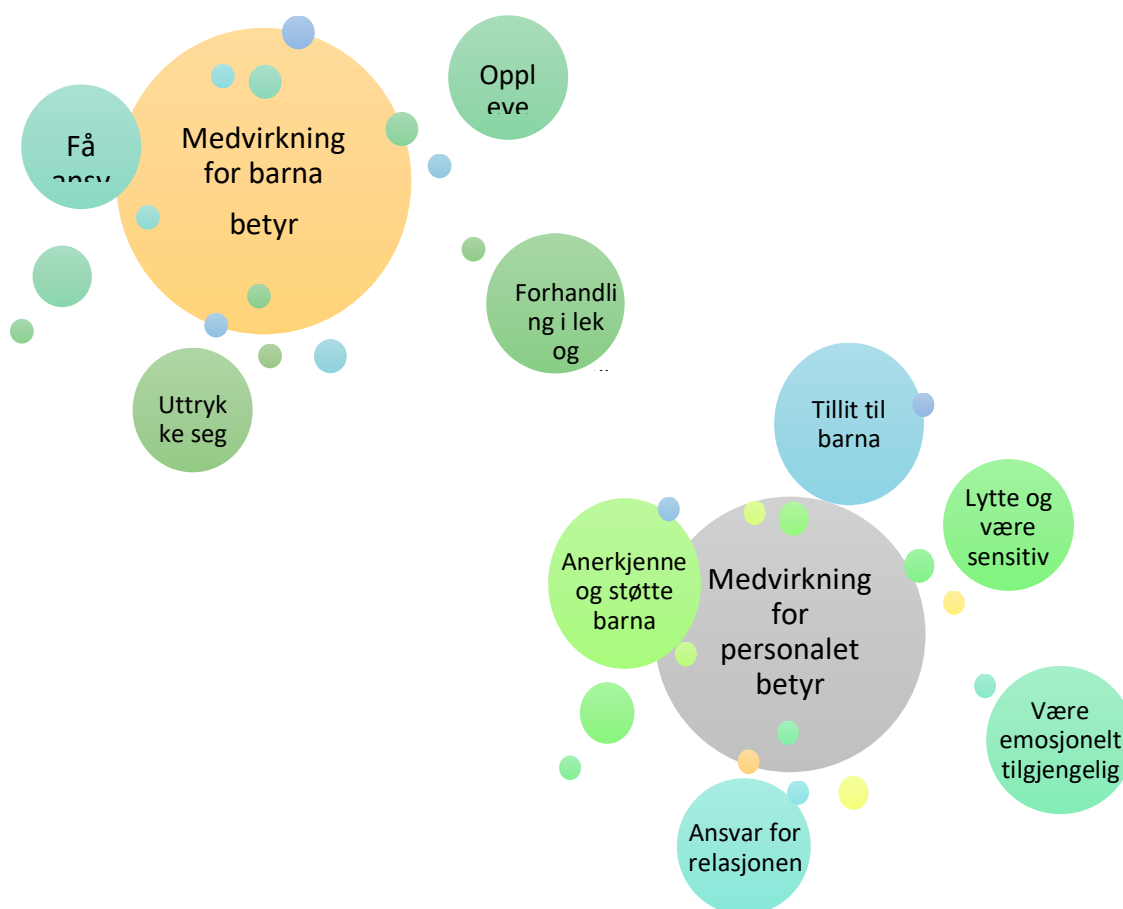
Medvirkning

Strindheim barnehager er en demokratisk møteplass for alle barna; det betyr at barna får mulighet til trivsel og utvikling i møte med andre barn, ut fra egne interesser og ut fra det de andre barna, personalet og det øvrige miljøet tilbyr.

“De minste barna blir fulgt i lek av en deltagende voksen med skriveblokk i baklomma. Barnas historiefortelling skjer HER og NÅ. Det både fortelles, lekes og formes og alle barna bidrar. Den voksne noterer ned utviklingen i leken, tar bilder og gjenforteller. Her er det en Batman-familie som er hovedpersoner.

Barn med ulike språklige ferdigheter deltar og barna anerkjenner hverandre som likeverdige i prosjektet.

Boken som lages i fellesskap i og av denne fortellingen blir flittig brukt i lek. Den er blitt lest flere ganger, både på smartboard og i lesestolen”

Arbeidsmåten ved Strindheim barnehager - en lærende organisasjon i kontinuerlig utvikling.

Å undersøke, utvikle og befeste god praksis er et kontinuerlig utviklingsarbeid som vi har jobbet med systematisk siden 2011. **Målet er at vi er faglig nysgjerrig og stadig utvikler oss i barnehagefaget.** Profesjonalitet krever både naturtalent, personlighet og fagkunnskap. For å ha en likeverdig pedagogisk praksis på alle våre 8 avdelinger, jobber vi i faste grupper på tvers av hus, avdelinger og yrkeskategorier på planleggingsdager og personalmøter. Der deler vi og reflekterer over kunnskap og erfaringer fra forskjellige hverdagsituasjoner, understøttet med teori som alle har lest. Våre kjennetegn ved god pedagogisk praksis i hverdagen utvikles her. Kjennetegn gir alle en mulighet til å reflektere over egen og andres yrkespraksis, opp mot det vi er enige om at barna trenger. Gjør vi det vi sier at vi skal gjøre? Hva skal vi gjøre mer av eller endre?

Hverdagslivet gir mange muligheter for personalet til å se og forstå barnet, se betydningen av et godt læringsmiljø, og til å fremme det kompetente og sårbare barnet. Kompetent fordi hvert barn er unikt, sårbart fordi barnet er avhengig av kvaliteten på omgivelsene.

Med bakgrunn i systematisk arbeid over år har vi valgt å beskrive hva som kjennetegner god pedagogisk praksis i lek, måltid, samlingsstund og overganger ved Strindheim barnehager.

Kjennetegn ved lek

Organiseres ved at bevisste voksne legger til rette, gir tid og rom for lek i et innbydende og inspirerende lekemiljø.

Mål:

Lekfulle voksne som møter, støtter og utfordrer barna i samhandling med andre barn.

- Personalet er tilretteleggere for å skape gode og utviklende lekerfaringer for barna.
- Personalet er sensitive og tilgjengelig for å motta barnas lekesignaler.
- Leken vernes ved å skjerme og gi tid.
- Lek innebærer språklig samhandling og forhandlinger, barn bruker språk for å delta aktivt i lek samtidig som barn lærer språk gjennom lek.
- Alle barn skal ha lekevenner, og kunne velge lekeaktiviteter som er indre motivert.
- Leken gjenspeiler opplevelser som har gitt impulser og inspirasjon, og har egenverdi.
- Gjennom leken utvikler barna grunnleggende ferdigheter og som er med på å forme deres psykiske helse.

Kjennetegn ved måltid

Organisering: Avdelingene organiserer måltidet ut fra barnegruppens behov. Det kan bety faste plasser eller valg, bruk av flere bord/rom.

Mål: Å legge grunnlaget for et sunt og variert kosthold, samtidig som det er en arena for fellesskap, læring og mestring.

- Det tilbys sunn og næringsrik mat i samarbeid med kjøkken assistentene
- Barna deltar i forberedelse og rydding
- Barna får ulike sanseopplevelser gjennom å smake på forskjellige matvarer
- Barna sender til hverandre, hjelper hverandre
- Barna forsyner seg selv med passe mengde mat*1
- Det er god tid og trivsel til å dele opplevelser, kunnskap og spørsmål, og på den måten oppmuntre til samtaler mellom barna og mellom barn og personale -

Å synliggjøre mangfold og inkludering barnegruppa i barnegruppa ved å dele kunnskap ved *2

*1 Bærekraftig utvikling går ut på at vi tilfredsstiller de behovene vi har i samfunnet i dag, men at vi allikevel er miljøbevisste og tenker på fremtiden. Slik at vi ikke ødelegger for fremtidens generasjon men at også de kan få tilfredsstilt sine behov. Eksempel på læring om dette i sammenheng med måltidet, er kildesortering og kompostering der alle er ansvarlige og får konkret kunnskap om næringsstoffenes kretsløp. Å forsyne seg selv øver også evnen til å ta på passe mengde mat, slik at mengden matavfall reduseres.

*2 Dette handler om det mangfoldet vi har i gruppene som kommer til uttrykk gjennom måltider, ifht kulturtilhørighet, funksjonsnivå, allergier, intoleranse, alder og livssituasjon. En arena med rike muligheter for å utvide og berike i fht toleranse og respekt.

Kjennetegn ved samlingsstund

Organisering: Samlingsstund kan vi ha overalt! Samling i stor eller mindre gruppe ut fra kontekst.

Mål: Felles fokus på aktiviteter/ tema, som styrker fellesskaps opplevelse og tilhørighet i gruppa.

- Innholdet er tilpasset barna
- Barna er med på å utvide og berike innholdet i samlingene med sin medvirkning.
- Anerkjennelse og støtte ut fra individuelle behov, og det er rom for at barn kommuniserer seg imellom uten at det er forstyrrende for hele gruppa.
- God formidling av kultur og tradisjoner i form av sanger, bøker, eventyr/drama og leker og bruk av digitale medier
- Ledelse av samlingen er preget av improvisasjon og struktur som fører til positive opplevelser for barnet/barnegruppa

“I samlingsstund kan alt skje!”

Fra fellessamling på huset:

“Når rommet fylles med barn og voksne fra alle avdelinger, blir rommet forvandlet til et frydefullt fellesskap, krydret med glede og nysgjerrighet vedrørende det som skal skje. Det som lå gjemt under benken, ble raskt observert, og hva skal trommene brukes til mon tro? Latter høres, når den voksne tuller og tøyser i sin formidling”.

Kjennetegn ved overganger

En overgang er en viktig leke og lærings situasjon. Hverdagen består av mange overganger som barna må forholde seg til. Eksempler på overganger kan være fra hjem til barnehage og motsatt, og overganger fra en hverdagsaktivitet til en annen. Barna trenger ulik forberedelse, struktur og støtte i en overgang, og glede som grunntone skal prege overgangen.

Organisering skjer ut i fra barnas behov og rammene vi disponerer, i små grupper eller puljevis.

Mål: Personalet skal utøve sensitivitet overfor barnas individuelle behov og forutsetninger, for å sikre god kvalitet i overgangen.

- ❖ Lekfulle overganger og bruk av humor gir god stemning og godt klima
- ❖ Tilgjengelige voksne som motiverer til selvstendighet og mestring med en anerkjennende væremåte.
- ❖ Gi tid til samhandling mellom barn; barn hjelper hverandre
- ❖ Møteplasser for lek og samspill organiseres der det er naturlig, for å skape hensiktsmessige overganger.
- ❖ Vi legger til rette for samtaler mellom voksen/barn og barn/barn ved å lytte, benevne, være nysgjerrige og ta i bruk kunnskap om et godt språkmiljø.
(<http://www.skrivesenteret.no/barnehage/arkiv/>)

Profil og satsningsområder 2019-2022

Barnehagen forholder seg til nasjonale og lokale føringer og retningslinjer.

- Lov om barnehager

- Rammeplan for barnehagen
- Enhetsavtalen for Trondheim kommune
- Stein, saks, papir, et prosjekt som handler om sterke barnefellesskap

[Enhetsavtalen beskriver 4 mål for kommunale barnehager og skoler for 2019-2021.](#) :

- Barn og unge har fremragende kompetanse sosialt, språklig og faglig
- Barn og unges oppvekstmiljø er alles voksnes ansvar
- Barn og unge er unike og hører til i samme fellesskap
- Vi er ett felles lag som møter barn og unge med kjærlighet, respekt og kompetanse

Strindheim barnehager har prioritert tiltak for disse 4 målene, ut fra kartlegging av praksis og utviklingsmuligheter opp mot de rammene vi har. Tiltak er kopiert inn i årsplanen der de naturlig henger sammen med verdier, arbeidsmåte, profil og satsingsområder.

Hele barnehagens praksis skal bære preg av å utvikle sterke barnefellesskap. Gjennom personalets arbeidsmåte har vi befestet troen på et ansvarlig og aktivt menneske. Små og store fra over 14 land og 4 verdensdeler som evner å reflektere over egne handlinger, (som Truls i fortellingen på første side gjorde sammen med Per), som er aktive, nysgjerrige og verdifulle medlemmer av et fellesskap. Vi dannes i lag med hverandre.

Profil ved Strindheim barnehager

Barnas tanker og undringer viser oss vei inn i fagområdene som beskrives i rammeplanen. Områdene innlemmes i hverdagen, temaer, temauker og små og store prosjekter gjennom hele året. Alle er like viktige, men **miljø og språk** har vært den røde tråden, profilen for Strindheim barnehager i mange år.

Miljø

Mål: Gjennom undring og eksperimentering skal barna få muligheten til å erfare og forstå hvordan fenomener i naturen henger sammen.

Årstidene observeres, det er mye å undre seg over og finne ut av. Samtaler og spørsmål er en kilde til læring både for barna og personalet. Dette dokumenteres i tilbakeblikk, og i den årlige miljørapporten. Barnehagen har grønt flagg for åker og hagebruk, gjenvinning og energisparing.

Her lager vi mynte-te.

[Miljøhandlingsplan 2019-2022](#)

Språk har vært et satsingsområde som har gitt et kunnskapsløft, et særlig dypdykk i hverdags samtalen som betydningsfull for barnas språkutvikling. Derfor har vi også beskrevet språk som et kjennetegn i alle hverdagsaktivitetene, der voksnes rolle som språkmodeller synliggjøres, og et felles mål er å stimulere barnas språkkompetanse. Med språk mener vi evne til å kommunisere med hverandre. Vi har utarbeidet en progresjonsplan for språk som er en veileder for personalet.

Mål: Gjennom språkstimulering i samtaler, lek og hverdagsaktiviteter skal barna få utvikle sitt verbale språk og evnen til kommunikasjon.

Med enhetsavtalens 4 mål og Strindheim barnehager sine rammebetingelser som bakteppe

har vi en satsing de neste årene som har denne overskriften

«Gode vilkår for lek og kvalitet i omsorg»

MÅL: Personalet skal skape gode vilkår for lek inne og ute, og ivareta barnas behov for omsorg.

Vi ønsker å inspirere til og initierer ulike typer lek, som også krever ulike typer språkbruk av barna. (Tiltak i enhetsavtalens mål 2)

I observasjoner og refleksjoner over praksis, erfarer vi at lek og omsorg er kjernen i det pedagogiske arbeidet. Vi har kunnskap om at både personalet og lekemiljøer representerer makt i barnas liv i barnehagen. Leken er viktig for barns tilknytning og hjernens utvikling av indre arbeidsmodeller. **Med vilkår for lek** mener vi alle forhold som spiller inn for å gi leken høy prioritet. Hvordan er vår evne til å anerkjenne og verdsette lek? Hvordan bruker vi kunnskapen vi har om lek? Bidrar vi til barnas lekestyrke? *Lekestyrke- ordet styrke forbindes med kraft og energi, med ettertrykk og holdbarhet og med motstandskraft og intensitet. Å leke inneholder alt dette. Det fungerer akkurat som en muskel – gjennom bruk økes det i styrke.* (Margareta Øhman, 2018).

Vi vil i større grad omsette kunnskapen vi har til praksis ved å tilrettelegge for rik og variert lek der rommet er foranderlig og gir barna øvelse i å tenke nytt. Vi ønsker å ha en bevissthet til organisering, innredning og møblering slik at rom kan forandres. Det fysiske miljøet, den tredje pedagog: leker og materialer er tilgjengelig slik at barna i stor grad kan velge sin egen aktivitet. For å klare dette jobber vi med møteplasser: - som er tydelige på hva de tilbyr - tilpasset med tilgjengelig relevant utstyr og materialer - med plass til flere barn. Personale er tilgjengelig for støtte og inspirasjon. Vi viser til s. 6; verdigrunnlag og s. 9 kjennetegn ved lek.

Vi ønsker å inspirere til og initierer til ulike typer lek, som også krever ulike typer språkbruk av barna (Tiltak i enhetsavtalens mål 2)

Kvaliteten i omsorg handler om at barna er omgitt av et personale som ser, forstår og handler på en måte som bidrar til barnas beste. Å anerkjenne barns opplevde følelser, har stor betydning for folkehelsen på lang sikt, jfr livsmestring s. 14. Begrepet omfatter også at omsorgen som barna viser hverandre benevnes og bekreftes. God omsorg krever at vi prioriterer relasjonsbygging barn-barn og barn-voksen for å bygge barnets livsmuligheter, som innebærer å mestre både medgang og motgang. Omsorg er beskrevet som en verdi på side 6, og er ivarettatt i kjennetegn ved hverdagsituasjonene.

Våre satsinger er i tråd med føringer i Trondheim kommunes strategi for sterke barnefellesskap i skole, barnehage og nærmiljø – ”Stein, saks, papir”. **For å fremme inkluderende fellesskap skal det særlig satses på kompetanseheving, økt kvalitet i arbeidet med lek og vennskap og bedre samarbeid med foreldre.** Ved Strindheim barnehager er dette et felles kompetanseløft for alle ansatte og foreldre, et kontinuerlig utviklingsarbeid.

Foreldreansvar

Voksne er rollemodeller og veiledere for barna.

Ved Strindheim barnehager samtaler vi om normer for samhandling og inviterer barna og foreldrene i fellesskap til å utforme dette.(Tiltak i enhetsavtalens mål 3).

Her er råd og erfaringer fra tidligere drøftinger i foreldregruppa ved Strindheim barnehager for hvordan vi best kan styrke barna i nabolaget og i barnehagen i forhold til vennskap/kameratskap.

- *Foreldrene hilser på og snakker med andre barn ved levering/henting*
- *Være bevisst på å inkludere alle barn f.eks i bursdagsfeiring så ikke noen i jevnaldringsgruppa blir satt utenfor*
- *Hjelpe barna med strategier for vennskap f.eks ny i bhg. ved å samtale med barna om hvordan de tar kontakt med andre og om hvordan de setter grenser for seg selv*
- *Å være gode rollemodeller ved å snakke positivt om andre barn og voksne*
- *Foreldre hilser på og kommuniserer med hverandre*
- *Gode relasjoner blant voksne gir gode relasjoner i barnegruppa, skaper trygghet!*

Pedagogisk dokumentasjon

Mål: Å synliggjøre barnas læringsprosesser og personalets arbeidsmåter.

Vi bruker tid til å tenke over, analysere og tolke de observasjonene vi gjør. Først da oppnår vi pedagogisk dokumentasjon av arbeidet. Pedagogisk dokumentasjon bygger bro mellom teori og praksis.

Barna er delaktige i dokumentasjonsprosessen, ved at personalet er nysgjerrige på barnas opplevelser og tanker rundt sin hverdag.

Vi dokumenterer gjennom

- tilbakeblikk; skriftlig informasjon om innholdet i barnehagen
- praksisfortelling/tekstskaping/ foto og video
- visningsskjerm i garderoben
- utstillinger
- forestillinger

Refleksjon

Mål: Å finne sammenheng mellom verdigrunnet og praksisen vår for å sette ord på det vi kan, og skape en utvikling som samsvarer med dagens samfunn.

Det systematiske arbeidet i refleksjonsgruppene vedlikeholdes og utvikles slik at barna har gode vekstforhold i møte med alle ansatte. (Tiltak i enhetsavtalens mål 1)

Rundt bordet sitter 3 barn. Alfred dunker koppen sin i bordet og ser på Sigrid. Sigrid tar sin kopp og dunker hun også. Alfred ser på henne og ler og Sigrid ler tilbake. Nå blir Mia interessert i hva de to holder på med. Hun sitter og ser på dem mens de gjentar sekvensen. Så tar hun opp sin kopp og dunker den i bordet hun også, til stor latter fra Alfred og Sigrid. Mia smiler fornøyd.

Våre refleksjoner over denne fortellingen: De yngste barna er svært kompetente til å kommunisere med hele seg og omgivelsene sine. Her er det tydelig kommunikasjon, fellesskap, inkludering, turtaking og deling av glede, selv om ikke et eneste ord blir ytret.

Rammeplanen stiller tydelige krav til personalet. Vi reflekterer rundt personalrollen i praksisfortellinger og annen dokumentasjon.

Vurdering

Mål: Utvikle og vedlikeholde kvalitet i barnehagen, og det enkelte barns trivsel og utvikling. Samtaler, observasjoner og personalets tolkninger av barnas ønsker og ytringer står sentralt i vurderingen.

Oppsummering og refleksjon fører til tiltak eller befester god praksis. (Tiltak i enhetsavtalens mål 2).

Personalet driver fortløpende vurdering av arbeidet og planer gjennom hele året. Utgangspunkt for vurderingsarbeidet

- Pedagogisk dokumentasjon: se forrige side.
- Ståstedsanalyser innenfor områdene lek, vennskap og trivsel, overganger, samlingsstund og måltid gjennomføres hvert halvår. (Kjennetegn ved god pedagogisk praksis er gjort om til påstander).
- Rammeplanen, lov om barnehager
- Enhetsavtalen
- Årsplanen og avdelingsvise planer

Dette skjer i avdelingsmøter, personalmøter og på planleggingsdager. Vi har Marte meo - veiledere på begge barnehagene, og kompetanse i veiledning og refleksjon over samspill. Både foreldremøter, foreldresamtaler og brukerundersøkelser er arenaer for vurderingsarbeidet.

Arbeidsmetoden vår er refleksjon i grupper, der dokumentasjonen er egen praksis. Alle er deltagende i en gruppe på tvers av hus, avdelinger og yrkeskategorier.

På den måten har alle en viktig stemme i vurderingsarbeidet og i vedlikehold og utvikling av kvalitet i organisering, innhold og relasjoner.

Medarbeiderundersøkelse og brukerundersøkelse gjennomføres annet hvert år i kommunale barnehager. Foreldrene gjøres kjent med resultater og inviteres til å medvirke i utvikling av barnehagen, ved å utarbeide tiltak via brukerråd.

Foreldremedvirkning

Mål: Et foreldresamarbeid preget av åpenhet og tillit med barnets beste som mål.

Barnehagen ønsker å bidra til nettverksbygging med foreldre og nærmiljø. (Tiltak i enhetsavtalens mål 4).

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling”, jf. barnehageloven § 1 Den daglige kommunikasjonen mellom foreldrene og personalet er grunnleggende for samarbeidet. Personalet og foreldrene har et gjensidig kommunikasjonsansvar, og barnehagen har et særs ansvar for å sikre at foreldre får medvirke.

Brukerråd

Brukerrådet er enhetsleders rådgivende instans og består av 3 foreldrerepresentanter og 3 faste representanter fra personalet. Begge hus er representert. Brukerrådet skal ivareta foreldrenes interesser med hensyn til innhold og virksomhet i barnehagen. De skal i tillegg ha innsyn i budsjett, enhetsavtalen og vedta enhetens årsplan.

Foreldreråd

Foreldrerådet består av foreldre/ foresatte til alle barn i barnehagen. Foreldrerådet skal ivareta foreldrenes felles interesser. De skal arbeide for samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppen, slik at man i fellesskap legger til rette for et godt barnehagemiljø. Ved eventuell avstemning i foreldrerådet har hvert barn en stemme. Foreldrerådet velger representanter til brukerråd og FAU i foreldremøtene om høsten.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)

FAU har ansvar for å organisere dugnad og sommerfest, og jobber selvstendig med utgangspunkt i tidligere rutiner som er beskrevet. Personalet har ansvar for førskolebarns underholdning på sommerfesten. Juletefest er et rent foreldrearrangement på ettermiddagstid som FAU avgjør om de vil arrangere.

Foreldremøter

Foreldremøter avholdes to ganger i året; ett møte for nye foreldre, og ett for alle foreldre på høsten. I samarbeid med Brukerråd arrangeres det tema foreldremøte i januar/februar, der tema omhandler refleksjoner rundt foreldrerollen. Foreldre til førskolebarn inviteres til informasjons- og bli kjent-møte i okt/november. Møter ut over det etter behov.

Foreldresamtale/familiesamtale

Alle foreldre/ foresatte får tilbud om samtale to ganger i året. Ved behov/ ønske inviteres det til flere samtaler. I familiesamtalen deltar barnet sammen med foreldre, vi har tro på å involvere barnet på områder som berører barnet selv. Varighet ca en halv time.

Planer og informasjon

For å kunne medvirke må det foreligge informasjon om innholdet i barnehagen.

- Foruten de daglige uformelle samtalene gis det informasjon via:
- To og tre ukers planer med forutsigbare aktiviteter fram i tid, og tilbakeblikk på forrige periode.

- Info til nye foreldre om oppstart i barnehagen.
- Oppstartsplan for avdelingen.
- Mål og datoer for tradisjoner for kommende halvår; august-desember og januar- juni.
- Årsplan.

Meldeboka brukes til kommunikasjon med foreldre. Referat fra Brukerråd sendes som orientering til alle foreldre. Meld gjerne saker til Brukerråd, om forhold ved innhold og drift som dere er opptatt av, via foreldrerepresentantene eller ledelsen i barnehagen.

Oppstart

Personalet har forståelse av egen betydning og rolle for barnas tilknytningsrelasjoner. (Tiltak i enhetsavtalens mål 1).

Barnehagen representerer en helt ny hverdag, der barna skal knytte gode relasjoner til andre barn og voksne, og sammen med foreldrene skal vi legge til rette for at barnet får en trygg og god start.

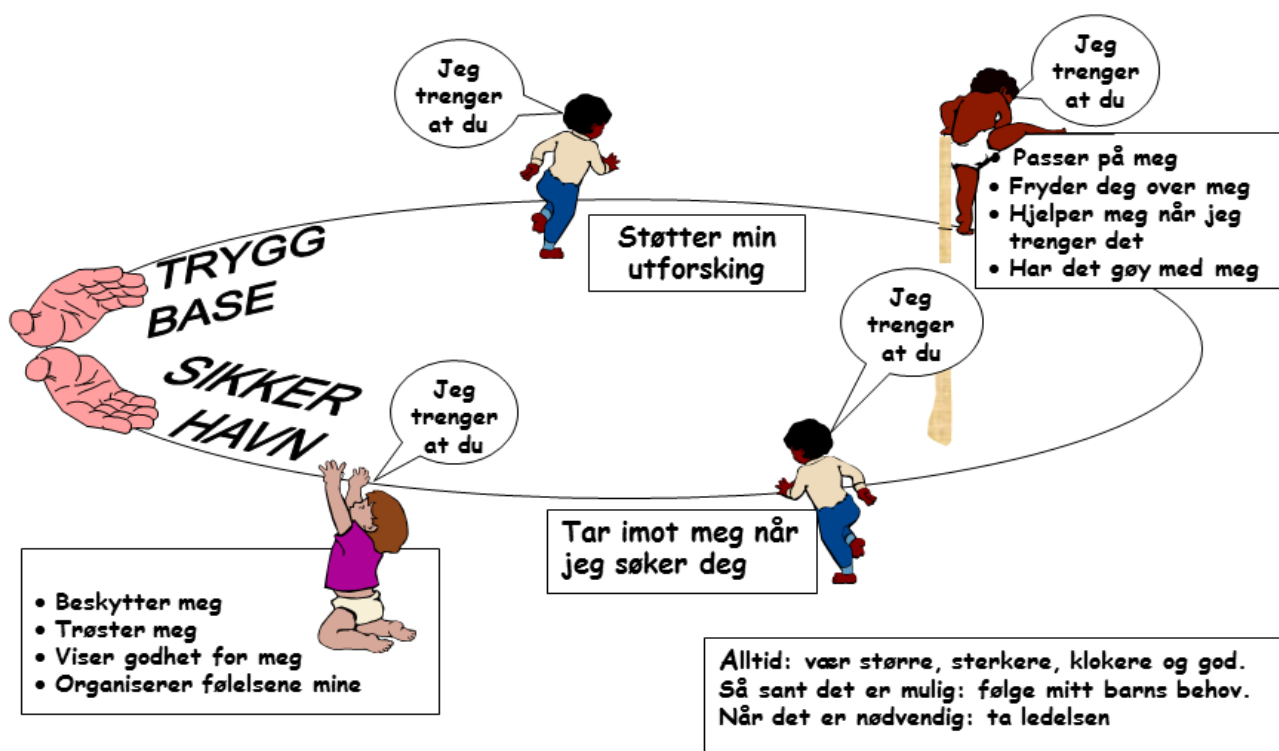
Barnehagehverdagen organiseres slik at barn og voksne får nok tid til å etablere gode relasjoner i møte med varme, støttende og omsorgsfullt personale. Gjennom dette vil barna oppleve tilhørighet og tryggheten til å leke, utforske og lære.

Oppstart er viktig og det kan ta tid.

Personalet og foreldrene samarbeider ut fra barnets perspektiv i oppstarten slik at vi oppnår en trygg tilknytning. (Tiltak i enhetsavtalens mål 1)

Foreldre inviteres til foreldremøte på våren før oppstart så snart barnegruppene er klare. I dette møtet gis det informasjon om oppstart og barnehagens hverdagsaktiviteter, og foreldrene har muligheten til å stille spørsmål. Dato for oppstartssamtale avtales med hver enkelt på møtet, og samtalen gjennomføres før feriestengning. Ved oppstart i august får hvert barn sin kontakt voksen, som følger barnet tett den første tiden i barnehagen og så lenge barnet viser at han/hun trenger det. Sett av god tid og kortere dager de først ukene, tre dager er sjelden nok.

Trygghets sirkelen – Foreldre og et personale med fokus på barnets behov. (Cooper, Hoffman, Marvin & Powell, 1999)

Kari (1år), har vært på besøk flere ganger før oppstart i barnehagen, og det er pappa som er sammen med henne når tilvenningen er i gang. Kari sin lek og utforsking foregår i rimelig nærhet til pappa. Hun sjekker ut hvor han til enhver tid befinner seg på avdelingen. Pappa er sikkerheten som gir indre trygghet for Kari: "Du passer på meg her i det ukjente."

*På den tredje dagen i barnehagen driver utforskertrangen Kari til å krype bort fra pappa, mot dukkekroken som er målet. Halvveis mot dukkekroken stopper Kari opp, tar et blick over skuldra for å forsikre seg om at pappa fortsatt er der. Pappas tilstedeværelse gir Kari den tryggheten som skal til for at hun kan fortsette mot målet, og samtidig bli enda bedre kjent med den nye voksne i barnehagen – **trygg tilknytning***

Overgangen fra småbarn til storbarn

Mål: Å bidra til å gi barna en trygg og godt forberedt overgang til den nye avdelingen.

Det året barnet fyller tre år skal hun/han starte på storbarnsavdeling. Dette skjer som regel i august. I tillegg er barnegruppas sammensetning avhengig av søkermassen hvert år. Dette innebærer at vi noen år har 2-5 års gruppe på storavdeling, som medfører at en gruppe toåringer flyttes fra småbarn til storbarnsavdeling. Barna starter på storbarnsavdeling ut fra hvor det er ledige plasser. Vi tar hensyn til søsken, gruppesammensetning og vennskap. Personalet på avdelingene samarbeider om en trygg overgang for barnet. Vi har en overgangssamtale med informasjonsutveksling og planlegging av oppstart ut fra hvert enkelt barns behov. Personale fra den avdelingen barnet skal starte på, jobber som vikar på småbarn slik at tilvenninga starter der. Besøk på ny avdeling kan skje både med og uten kjente voksne. Barna får anledning til å bli kjent med nye voksne, ny barnegruppe og avdelingens rutiner. Bilde av det nye barnet er et viktig element både for de som tar imot, og for de som kommer. Det er noen som gjenkjenner deg!

Overgangen fra barnehage til skole

Hovedmål: Barna skal kjenne på trygghet og glede ved å starte på skolen.

- Barnehage og de ulike skolene starter tidlig et samarbeid.
- Veilederen "Fra barnehage til skole" ligger til grunn for dette arbeidet.
- Personalet skal se enkelt barnets behov og legge til rette for samtaler om temaet skolestart gjennom året.
- Gjøre barna kjent med uttrykk som brukes i skolen som f. eks "friminutt", "pult", "skoleklokke", "SFO" osv gjennom samlinger med førskolegruppa.
- Skape robuste barn som er selvstendige og som tror på egen mestring i møte med det ukjente.
- Personalet skal benytte avtalte grenseobjekt som avtales med skolen sept/okt året før skolestart.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

I følge Rammeplan skal barnehagen i samarbeid med skolen legge til rette for overgangen fra barnehage til skole til det beste for barnet. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets foreldre/foresatte. Det er viktig barna får en opplevelse av at det er sammenheng mellom barnehage og skole, at de er forberedt på å møte både likheter og

ulikheter mellom institusjonene. Dette forutsetter at barnehagen og skolen gir god informasjon til hverandre.

Trondheim Kommunen har utarbeidet en forpliktende plan [Fra barnehage til skole](#) som skal sikre en meningsfull sammenheng i opplæringsløpet det siste året i barnehagen og det første året i skolen.

På enheten har vi en rekke aktiviteter som er forbeholdt skolestarterne.

De er spredt utover hele barnehageåret. Bromstad og Valentinlyst samarbeider om noen av aktivitetene.

Årshjul for førskolegruppa

Turer: Barna har en fast ute-/turdag hver/annenhver uke. Det er mye fysisk aktivitet og vi har fokus på natur og kulturelle opplevelser.

Førskoleklubb: I førskolegruppene jobber barna med praktisk matematikk, språk, spill, språkløyper m.m. I gruppa vektlegges samarbeid, kunne ta imot beskjeder og konsentrasjon ved å gi interessante oppgaver og utforske det barna er opptatt av.

Skrivedans: Skrivedans programmet inneholder et 9 ukers program. Hver uke har et spesielt tema som trenes og bearbeides ved grovmotoriske øvelser til musikk og individuelle oppgaver med farge og papir. Skrivedans er artig, og det er lett å tilpasse etter barnas utvikling og alder.

Lucia: Førskolegruppa går Lucia ved Valentinlyst Velferdssentre i desember.

Skolebesøk: Gjøre barna kjent på skolens ute og inne område, og få erfaringer med hvordan skolen ser ut.

Foreldresamarbeid: Foreldremøter for foreldrene til førskolebarna i oktober, div info om siste året i bhg. Familiesamtaler (barn og foresatte) i april angående barnet, og hvilken informasjon som gis videre til skolen for å skape gode forutsetninger for skolestart.

Avslutning av barnehageåret: Felles tur for førskolebarna til Sverresborg. Førskolebarna lager underholdning til sommerfest i barnehagen. Avslutning på avdelingene med fest og lesing av kort om tiden i barnehage for hvert enkelt barn.

Årskalender for tradisjoner og begivenheter planlegges med dato og deles med foreldrene i august og januar hvert år.

Samarbeid med andre

Barne- og familietjenesten

Strindheim barnehager deltar i utviklingsarbeidet flerfaglig blick fra våren 2019. Arbeidet organiseres i etablerte refleksjonsgrupper, der teori og dokumentasjon tilpasses aktuelle tema. (Tiltak i enhetsavtalens mål 3)

[Foreldreinformasjon finner dere her.](#)

Vi samarbeider med BFT for å kunne støtte barn og familier som har behov for ekstra oppfølging. BFT tilbyr kommunehelsetjeneste, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), sosiale tjenester og barnevernstjenester. Alle ansatte i barnehagen er underlagt taushetsplikt. Eneste unntak fra dette er opplysningsplikten vi har til barnevernet og sosialtjenesten. I tillegg til dette har vi meldeplikt til barnevernet og PPT ved bekymring i forhold til barns utvikling.

I saker hvor vi er bekymret for et barn vil vi alltid søke å ha en kontinuerlig, ærlig og god dialog med foreldrene. Barnets beste er alltid i fokus.

Frivillige lag og organisasjoner

I forbindelse med Lucia og 17. mai har vi samarbeid med Valentinlyst helse- og velferdssenter, og når velferdssenteret ellers inviterer til et arrangement.

Læringer, elever og studenter

Både Bromstad og Valentinlyst har læringer i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Vi er praksisbarnehager for studenter fra Dronning Mauds Minne, høgskolen for barnehagelærerutdanning. I tillegg tar barnehagene imot elever fra ungdomsskoler, videregående skoler, studenter fra andre høyskoler og kan ta i mot praksiskandidater.

Praktiske opplysninger

Åpningstider: 7.15 – 16.30

Måltid

Barnehagen serverer varm måltid tre dager i uka. De øvrige to dagene er det smøremåltid. Kostpenger pr. mnd., kr 420, inkluderer melk, frukt, to smøremåltid og tre varme måltid, samt lønn til kjøkkenassistent. Satsen er justert fra 1.8.2015, for å dekke faktiske utgifter. Måltidene i barnehagen skal være en hyggelig stund og bidra til følelse av fellesskap.

- **Frokost:** Barna har med egen matpakke. Melk og vann serveres til. Mulighet for å servere havregrøt de dagene det ikke er varmmat.
- **Lunch:** Det serveres varm mat tirsdag, onsdag og torsdag. Det varieres mellom ulike retter, med vekt på rene råvarer og mye grønnsaker.
- **Ettermiddagsmat:** Frukt, grønnsaker, matpakken og vann.

[Mat og allergier](#)

Planleggingsdager

Ved planleggingsdager er barnehagen stengt.

2019/2020: 16.8, 10. og 11.10. 24.1.2020, 19.6.2020

2020/2021: 14.8.2020, 8. og 9.10.2021, 29.1.2021, 18.6.2021

Feriestenging

Barnehagen er stengt julaften nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag, åpen virkedagene i påska og jula.

Sommerferie stengt i to uker: I 2020 og 2021: uke 28 og 29 .

Barnehagen følger feriestenging som SFO, som er satt til disse to ukene.

Juli er betalingsfri måned. I vedtektene for Trondheim kommune står det at «Barn i barnehage skal som hovedregel ha 4 uker ferie hvert år. Minimum 3 uker bør være sammenhengende i løpet av sommeren.»

Kontaktinformasjon

ADMINISTRASJON: Strindheim barnehager 417 34 300 (sentral)

Styrer 952 63 390

Fagleder 976 75 664

Kontor Valentinlyst 416 75 754

Merkantil i 50% 416 66 923

AVDELINGER PÅ VALENTINLYST: Det gule huset

Kardemomme 976 98 386

Timian 976 24 693

Kjørvel 977 58 162

Rosmarin 975 74 233

Adresse: Olav Magnussons vei 7, 7046 Trondheim

AVDELINGER PÅ BROMSTAD: Det røde huset

Spurvereiret 976 79 981

Romlingen 977 76 176

Tertitten 416 60 533

Knøttene 977 61 632

Adresse: Stallmestervegen 24, 7046 Trondheim

E-post: strindheim-bhg.postmottak@trondheim.kommune.no

Sikkerhet

Barnehagen har egne lokale prosedyrer som ivaretar barnas sikkerhet ute og inne. Disse er lagt fram og drøftet i Brukerråd.

NB! Porten skal **alltid** være låst, også ved levering tidlig på morgenen.

Progresjonsplaner for fagområdene

[Kropp, bevegelse, mat og helse](#)

Kommunikasjon, språk og tekst

[Natur, miljø og teknikk](#)

[IKT](#)

Antall, rom og form

Kunst, kultur og kreativitet

Nærmiljø og samfunn

Etikk religion og filosofi

Barnas tanker og undringer viser oss vei inn i fagområdene. Lek, utforskning og barnas egne initiativ til aktiviteter er utgangspunktet; derfor har vi ofte åpne dager uten et fastlagt program. Innholdet skapes gjennom at personalet følger barna i sine prosjekter – hva og hvordan lærer barn?

Rammeplanen beskriver 7 fagområder, vi har i tillegg valgt å utdype IKT som et eget tema. Å arbeide ut fra en progresjonsplan kan begrunnes ut fra tre forhold:

- Barna får delta i aktiviteter som er tilpasset alder og modning. Hvert år skal gi barna nye opplevelser, utfordringer og gleder.
- Personalets pedagogikk blir tydeliggjort gjennom valg av aktiviteter og arbeidsmåter. Denne praksisen er basert på kunnskap om barn og nyere forskning.
- Foreldre får innsikt i barnehagens langsiktige tenkning, og de får kjennskap til hvilke opplevelser barna får tilbud om på de ulike alderstrinn.

Vi har valgt å dele inn i tre aldersgrupper. Vi vil presisere at det er glidende overganger mellom aldersgruppene. Mye av det vi gjør i gruppene for ett og toåringer, gjør vi også sammen med tre- og fireåringene, osv. Innholdet i faggruppene går over i hverandre. Alle fagområdene virker sammen som en helhet, og gjennomsyrrer aktivitetene i hverdagen.

Vi har bestrebet å beskrive aktiviteten og innholdet i aldersgruppene. Mye av det henger tett sammen med barnas utvikling, derfor kommer vi ikke utenom detaljer i for eksempel språkutvikling, som krever at vi er oppmerksomme og kan aktivere barnas iboende kompetanse.

Vi erfarer at det er nyttig å ha progresjonsplaner i arbeidet med å implementere fagområdene i barnehagens hverdagsliv.

Trondheim kommune
Strindheim barnehager
Postboks 2300 Torgarden
7004 Trondheim

www.trondheim.kommune.no

PO151382 • 2019
Skipnes Kommunikasjon AS

“Gode vilkår for lek og kvalitet i omsorg”

